

‘Amstelveen Ontmoet Elkaar’

Samenleven in een diverse stad

2021

Amstelveen, december 2020

Z19-074025

Inhoud

Inhoud.....	2
Voorwoord.....	3
1. Inleiding	3
2. Hoe staat Amstelveen ervoor.....	6
3. Wat willen we bereiken: onze visie	10
4. Uitwerking visie: internationalisering, initiatief nemen en ontmoetingslocaties	11
5. Uitvoering en monitoring.....	20
6. Financiën	21
Bijlagen	23
Bijlage 1 – Participatietraject, wat hebben we gedaan.....	23
Bijlage 2 – Beschrijving rol gemeentelijke initiatievenmakelaar	24
Bijlage 3 – Spelregels initiatieven	25
Bijlage 4 – Format wijkplan + toelichting	27
Bijlage 5 – (Grote) ontmoetingscentra en andere ontmoetingslocaties	29

'Amstelveen Ontmoet Elkaar' – Samenleven in een diverse stad

Voorwoord

'Amstelveen Ontmoet Elkaar' hebben wij samen met jullie, de Amstelveners, gemaakt. De input uit de stad heeft ervoor gezorgd dat de visie van en voor ons allemaal is. We willen met de visie een impuls geven aan ontmoeten in Amstelveen. Door elkaar te ontmoeten leg je verbinding met je stad, je wijk, je straat. Je leert elkaar kennen, voelt je meer betrokken en krijgt sneller begrip voor onderlinge (cultuur)verschillen. Betrokkenheid tussen burens verhoogt je woongenot en daarmee je geluk. Het woont fijner in een buurt waar mensen elkaar helpen en steunen. Elkaar ontmoeten kan bijvoorbeeld op straat, in de tuin, in wijkcentra en kleinschalige buurtkamers. Per wijk vragen we bewoners een plan te maken over hoe zij elkaar willen ontmoeten en prettig samen leven. Jullie weten dit immers het beste. Dus als gemeente schrijven we niet voor, maar ondersteunen en stimuleren we om ontmoeten mogelijk te maken. Deze visie helpt daarbij.

Marijn van Ballegooijen, wethouder Zorg en Welzijn

1. Inleiding

Amstelveen wil een stad zijn waar inwoners zich thuis voelen, binnen hun eigen mogelijkheden mee kunnen doen en kansen krijgen. Het maakt daarbij niet uit waar je vandaan komt, hoe je er uit ziet, van wie je houdt, hoeveel je verdient en wat je geleerd hebt. Om alle Amstelveners de mogelijkheid te geven mee te kunnen doen is een goede sociale basis¹ nodig. De Amstelveense samenleving is veelkleuriger en meer divers(/internationaler) geworden. Dit vraagt om nieuw passend beleid voor een sterke sociale basis² in onze stad.

Ontmoeten is de sleutel tot een sterke sociale basis. We willen ontmoeting ondersteunen op de manier die past bij onze inwoners: op basis van hoe onze inwoners zijn, hun behoeftes en die van onze stad. Een sterke sociale basis in Amstelveen geven we samen vorm. De gemeente is blij met alle vrijwilligers en dankbaar voor wat zij gezamenlijk of alleen de afgelopen jaren voor onze inwoners en onze stad gedaan hebben.

De eerste helft van 2020 is elkaar ontmoeten, met name ontmoeten op afstand geworden. Een visie op ontmoeten, helemaal binnen 1,5 meter en niet-digitaal, is door de gevolgen van de Coronacrisis best ingewikkeld geworden. Met de effecten van de Coronacrisis zullen we waarschijnlijk nog enige tijd rekening moeten houden. Toch komt er een moment waarop ontmoeten weinig tot geen beperkingen meer kent. Dan is het goed dat de gemeente Amstelveen bepaald heeft wat ze kan doen om ontmoeten te ondersteunen en versterken. Acties die ook goed passen als de Coronamaatregelen nog gelden. 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' is (vooral) tot stand gekomen tijdens de Coronacrisis, waardoor we nog niet alle gevolgen al goed kunnen overzien.

Om ontmoeten te ondersteunen op de manier die past bij onze inwoners gaan wij:

1. Meer verbinden;
2. Invloed van inwoners vergroten;
3. Van met name grootschalig, naar meer kleinschalig.

¹ De sociale basis bestaat uit wat bewoners met en voor elkaar doen. Het gaat onder andere om verbanden met elkaar aangaan, elkaar helpen en initiatieven en activiteiten opzetten en uitvoeren. Hier hoort ook bij: de ondersteuning door professionals en voorzieningen om elkaar te ontmoeten en iets samen te kunnen. De sociale basis raakt aan alle aspecten van het dagelijkse leven: aandacht en ontmoeting, elkaar ondersteunen, gezondheid, wonen, opvoeding, onderwijs, werk, cultuur en veiligheid.

² Een sterke sociale basis is dat inwoners elkaar ondersteunen, je een band met anderen voelt en er begrip is. Dat je prettig met elkaar samenleeft en plekken hebt om elkaar te ontmoeten en iets samen te doen. En dat professionals dit waar nodig ondersteunen.

Amstelveen heeft in de 'Nota Sociaal Domein' haar visie over een sterke sociale basis en ontmoeten in de stad beschreven. In het College Uitvoeringsprogramma (CUP) heeft het college daarnaast een 'Visie op de wijkcentra' beloofd. De gemeenteraad heeft de motie 'Kleurrijk Ontmoeten' aangenomen. Ook is het beleid 'Bewoners Aanzet, Maatschappelijke inzet en verbinding' (april 2015) aan vernieuwing toe (zie paragraaf 2.1). 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' is een uitwerking van de nota Sociaal Domein en doet recht aan wat er over een visie op wijkcentra geschreven is in het CUP. De delen uit 'Bewoners aan Zet' die nog steeds van belang zijn hebben we in 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' verwerkt, evenals de uitkomsten uit de motie.

Afbakening

'Amstelveen Ontmoet Elkaar' is een visie met uitvoeringsplan in één document. In 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' beschrijven we *waarom* we ontmoeting van kinderen, jeugdigen en volwassenen in Amstelveen willen versterken en *hoe* we dat willen doen. Ook geven we aan wat de gemeente daarbij moet doen en welke stappen we hiervoor zetten. Hierbij houden we nadrukkelijk ook rekening met het internationale karakter van onze stad. Daarnaast beschrijven we de manier waarop we 'initiatief nemen' willen ondersteunen en hoe we omgaan met publieke ontmoetingsplaatsen die de gemeente betaalt.

De Participatievisie en 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' gaan beiden over 'meedoen', maar verschillen ook van elkaar. In de Participatievisie zijn de mogelijkheden aangegeven voor bewoners en ondernemers om deel te nemen aan het gemeentelijk besluitvormingsproces. De visie 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' gaat over het versterken van de sociale basis om daarmee te bereiken dat inwoners van Amstelveen prettig samen kunnen leven. Bij het maken van 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' hebben we een breed participatietraject gehouden. De aanpak die we nog maken over 'Gebiedsgericht werken' (over nog betere samenwerking tussen zorg- en welzijnsprofessionals op wijkniveau) en de 'Sociale wijkaanpak' (over ondersteuning in buurtjes en flats waar het niet zo goed gaat) hebben beide raakvlakken met de visie 'Amstelveen Ontmoet Elkaar'. Alle drie de notities gaan immers over 'meedoen, ontmoeting ondersteunen en welzijn in de wijk'.

Ontmoeten kan helpen om eenzaamheid te verminderen of te stoppen. Niet elke vorm van eenzaamheid is op te lossen met ontmoeting. Er is vaak meer nodig. We maken daarom een los uitwerkingsplan met acties om eenzaamheid te voorkomen en tegen te gaan. Dit uitwerkingsplan hoort bij de nota Sociaal Domein en sluit aan bij 'Amstelveen Ontmoet Elkaar'.

Ontmoeten helpt ook om gewoon mee te kunnen doen in de maatschappij en bij 'maatschappelijk herstel'³. We maken een uitwerkingsplan 'Maatschappelijk herstel' dat vooral gaat over inwoners met geestelijke kwetsbaarheid (GGZ). Het voornemen is in dit plan ook een aantal acties voor inwoners met een (Licht) Verstandelijke Beperking (LVB) op te nemen. Dit uitwerkingsplan sluit aan bij 'Amstelveen Ontmoet Elkaar', want het gaat ook over het ontmoeten van anderen en mee (kunnen) doen in de wijk. Waar van belang leggen we de verbindingen in de acties die we gaan doen (zie hoofdstuk 4).

Amstelveen is een regenboogstad. Een inclusieve gemeente waar iedereen kan meedoen. In onze gemeente wonen zo'n vijfduizend LHBTI's⁴ en wij vinden het heel belangrijk dat zij zich veilig voelen, zichzelf kunnen zijn en mee kunnen doen in de samenleving. Amstelveen heeft een diversiteitsagenda waarin het college samen met betrokken inwoners de thema's die te maken hebben met LHBTI uitwerkt in concrete acties. Daarnaast hebben we in de tekst van 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' opgenomen waar LHBTI raakt aan deze visie, onder andere met voorbeelden.

Ontmoeten is vanzelfsprekend ook voor kinderen en jongeren van essentieel belang. Als uitwerking van de Nota Sociaal domein hebben we in de Jeugd- en Onderwijsagenda 2019-2022 alles acties gericht op kinderen en jongeren opgenomen. In deze visie hebben aanvullend hierop enkele specifieke extra acties over ontmoeten opgenomen. Het college onderzoekt daarnaast specifiek de

³ Maatschappelijk herstel betekent dat iemand weer in staat is elke dag binnen en buitenshuis mee te doen in de maatschappij. Dit zowel met mensen die dezelfde problemen hebben, als met familie en vrienden. En ook op het gebied van werk, studie en vrije tijdsbesteding.

⁴ LHBTI staat voor: lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender- en intersekse personen

behoefte aan ontmoetingsmogelijkheden voor jongeren (in de buitenruimte) in relatie tot de Coronacrisis (motie Ontmoetingsplek Jongeren in Coronatijd). De uitkomsten hieruit zijn niet meegenomen in deze visie en leggen we separaat aan de raad voor.

'Amstelveen Ontmoet Elkaar' raakt ook aan sport en cultuur. Als voorbeelden: (1) binnen het Lokaal Sportakkoord werken partners aan het creëren van een veilig sportklimaat voor iedereen zoals bijvoorbeeld aandacht voor de LHBT, (2) het Lokaal Sportakkoord heeft daarnaast projecten als 'Senioren in beweging', 'Bewegen voor mensen in armoede', 'Nieuwe inwoners in beweging' en 'Structureel aanbod aangepast sporten' en (3) de fitnessroute die op initiatief van de Leefstijlgroep in samenwerking met Amstelveen Sport in Elsrijk tot stand is gekomen. Bij al deze voorbeelden ontmoet men elkaar. Er is (ook) aandacht voor sporten voor onze inwoners die graag willen meedoen, maar hier zelf niet altijd goed toe in staat zijn door geestelijke problemen en/of een (licht) verstandelijk beperking.

Leeswijzer

Hoofdstuk twee schetst hoe Amstelveen er voor staat op het gebied van ontmoeten en wat onze drie uitdagingen zijn. Hoofdstuk drie beschrijft wat we willen bereiken (onze visie). Hoofdstuk vier is de uitwerking hiervan in drie thema's (onze uitdagingen). Hoofdstuk vijf gaat over de uitvoering en monitoring van de acties die we gaan doen en hoofdstuk zes gaat over de financiën.

2. Hoe staat Amstelveen ervoor

2.1 Terugblik beleid en geleerde lessen

Het gemeentelijk beleid over sociale samenhang richt zich op het versterken van de onderlinge verbondenheid van inwoners, de sociale basis. In april 2012 stimuleerde en ondersteunde de gemeente bewoners om sociale initiatieven op te zetten in de wijken van Amstelveen. Na een succesvolle proefperiode van drie jaar kregen de zogenoemde 'bewonersinitiatiefgroepen' in 2015 meer ruimte. De gemeente bleef stimuleren, verbinden en waar nodig bijsturen (beleid 'Bewoners Aanzet, Maatschappelijke inzet en verbinding').

De afgelopen jaren hebben de 'bewonersinitiatiefgroepen' die ontstaan zijn veel georganiseerd dat waardevol is voor onze inwoners (voor 'jong en oud'). Tegelijkertijd zien we dat sommige van de huidige initiatiefgroepen moeite hebben geschikte bestuursleden te vinden. Daarnaast was er in de loop van de afgelopen jaren een verdeling van gemeentelijke subsidies over de verschillende initiatieven ontstaan die nu niet meer goed past. Inwoners hebben ook vragen over de inzet van het welzijnswerk. Tot slot is er geen dekkend netwerk van bewonersinitiatieven over Amstelveen en ondersteunt de gemeente initiatieven van een relatief kleine groep inwoners.

Nieuwe kleine ontmoetingslocaties ontstonden de laatste jaren. Inwoners waren er blij mee en ze bestaan nog steeds, zoals 'Villa Randwijk' en ontmoetingsruimtes in flats. Ook bestaande wijkcentra droegen als basisvoorziening bij aan ontmoeting en 'ontplooiing'⁵. Toen enkele wijkcentra te oud werden en vernieuwd moesten gaan worden, kwam de vraag op wat Amstelveen aan ontmoetingsruimten nodig heeft. Bewoners die de gemeente sprak bleken vooral behoefte te hebben aan kleine ontmoetingsruimtes in de buurten en wijken.

Amstelveen kent een breed verenigingsleven. Sport, cultuur, scouting, noem maar op. We hebben netwerken van inwoners, organisaties en bedrijven. Denk aan de Amstelveense serviceclubs en onze internationale organisaties. Het past allemaal bij Amstelveen, het gebeurt zonder dat de gemeente het hoeft te regelen, en het draagt bij aan de sociale basis van onze stad.

Tegelijkertijd speelt in onze stad dat inwoners sociale relaties missen, deze verliezen of dat ze afbrokkelen, waardoor de kwaliteit van het leven vermindert. Ook komt het voor dat inwoners weinig of geen (betekenisvolle, ondersteunende) contacten hebben. En zelfs dat iemand in zijn of haar buurt nauwelijks bekend is⁶. We kunnen deze kwetsbare inwoners thuis iets meer faciliteren door ontmoeting te versterken.

Daarnaast is er iets gaande in onze stad wat betreft onze internationale gemeenschap. Om inzicht te verkrijgen in de gevolgen van internationalisering en wat het handelingsperspectief van de gemeente is, heeft een werkgroep vanuit verschillende taakvelden (zoals wonen, onderwijs, zorg, economische ontwikkeling) in kaart gebracht wat de uitdagingen en daarbij behorende oplossingsrichtingen zijn. Hieruit zijn uiteenlopende acties opgepakt. De acties die betrekking hebben op de sociale samenhang zijn in deze visie opgenomen.

De gemeenteraad heeft de signalen over de internationalisering van onze samenleving geagendeerd met de motie 'Kleurrijk Ontmoeten' (2019). Hierin roept de raad op om te inventariseren "waar behoefte aan is om de sociale samenhang middels ontmoeting binnen Amstelveen te bevorderen" in het licht van steeds meer internationale inwoners in de stad. Dit is iets dat er bij komt en waar naast al het andere rond sociale samenhang en ontmoeten ook aandacht voor mag zijn.

Geleerde lessen

Vanuit het beleid sociale samenhang heeft de gemeente zich de afgelopen jaren met name gericht op (1) het stimuleren van 'Bewonersinitiatiefgroepen' en (2) op (grote) locaties om ontmoeten en

⁵ Via diverse bijeenkomsten en cursussen konden inwoners nieuwe kennis en vaardigheden leren.

⁶ We beschrijven hier respectievelijk 'sociale marginalisatie', 'sociaal isolement' en 'anonimiteit'. Een deel van onze inwoners heeft hier mee te maken.

ontplooiën mogelijk te maken. De samenleving is veranderd en ook onze kijk daarop. Het is van belang door te gaan met wat we doen, maar ook een vervolgstap te zetten: meer kleinschalige ontmoetingslocaties (er bij) en dwarsverbindingen leggen tussen alle sociale verbanden in onze stad. Daarmee verkleinen we tevens de kloof tussen de inwoners die het zelf kunnen en inwoners die het moeilijk(er) vinden om mee te doen. Met ons welzijnsbeleid richten we ons op iedereen, niet alleen op de kwetsbare groep. Verbinding is nu belangrijk: tussen jong en oud, arm en rijk, met de internationale gemeenschap en met mensen die minder makkelijk contact maken.

2.2 De wetenschap over sociale samenhang

Sociale wezens

Wij mensen zijn sociale wezens. We zoeken anderen op, willen iets betekenen en ergens bij horen, deel zijn van een groep. Dat geldt voor kinderen, jongeren en volwassenen. Ongeacht je achtergrond. Het geeft vertrouwen en veiligheid.

Afgrenzing en isolement kan snel optreden bij degenen die te schuw, te angstig of te gekwetst zijn om op anderen af te stappen en mee te doen aan de samenleving. Zeker in een gemeenschap met zoveel nationaliteiten, levensstijlen, verschillende gewoonten en (mede daardoor) normen en waarden als in onze stad.

Verbindingen

Grote gemeenschappen, helemaal als ze bestaan uit mensen met een diverse achtergrond, kenmerken zich vaak door een diversiteit van hechte groepen. Tussen deze groepen is vaak minder tot geen contact. Dit kan leiden tot spanningen binnen zo'n grote gemeenschap van mensen. Dat is niet wenselijk. Verbindingen tussen mensen en groepen is belangrijk, en niet alleen als doel op zich. Maar vooral omdat het bijdraagt aan meer veiligheid, een betere gezondheid en meer zorgzaamheid in de samenleving⁷. Onze stad is in feite zo'n gemeenschap.

Gelijkwaardigheid en ontmoeten

Ontmoeting tussen (groepen van) mensen is aan voorwaarden gebonden. Bij het bevorderen van ontmoeting is het van belang dat inwoners elkaar als gelijkwaardig zien. Contacten met mensen met een andere maatschappelijke positie blijken de onderlinge vooroordelen vaak te versterken. Hetzelfde geldt voor mensen die ervaren andere kansen in het leven te hebben gekregen. Als inwoners elkaar niet als gelijkwaardig zien moet je dat niet krampachtig willen doorbreken. Vluchtige contacten op straat of in de portiek kunnen bestaande (voor)oordelen en stereotypen bevestigen. Een gezamenlijk doel en het daarmee opbouwen van een langdurige relatie zorgt juist tot toenadering en begrip⁸. Hier wil Amstelveen bij het inzetten van acties om de sociale samenhang te versterken duidelijk rekening mee houden, ook in de opdracht aan het welzijnswerk.

Kleinschalig en dichtbij

Vooraf kleinschalige activiteiten blijken succesvol in het dicht bij elkaar brengen van de verschillende groepen bewoners in de wijk. Veel verbindingen ontstaan namelijk binnen overzichtelijke kleinschalige initiatieven⁹. Recent onderzoek uitgevoerd in Amstelveen door de Hogeschool van Amsterdam, toont aan dat de sociale basis voor alle leeftijden het best verstrekt kan worden in straten en op galerijen in flats: kleinschalige ruimtes dichtbij huis¹⁰.

⁷ De Amerikaanse politoloog Robert Putnam heeft in diverse artikelen en boeken sociale samenhang betekenis gegeven met de introductie van het begrip Sociaal Kapitaal. Het gaat daarbij om sociale netwerken, betrokkenheid bij elkaar en de samenleving, normen en vertrouwen. Putnam maakt onderscheid in drie soorten sociaal kapitaal: (1) *Bonding social capital* ofwel het behoren tot een groep, het hebben van sociale contacten, (2) *Bridging social capital* ofwel het hebben van sociale contacten met andere groepen, bv. tussen allochtonen en autochtonen, en (3) *Linking social capital* ofwel het meedoen aan de samenleving.

⁸ Allport, G. W. (1955), *The nature of prejudice*, Cambridge, Mass: Addison-Wesley Pub. Co. + Pettigrew, T. F., & Tropp, L. R. (2006), 'A meta-analytic test of intergroup contact theory', in: *Journal of personality and social psychology*, 90(5), p. 751.

⁹ Mellouki Cadat-Lampe, Radboud Engbersen, Judith Jansen, Jasper van de Kamp, Lou Repetur en Martha Talma (2020), *Wij in de wijk, Werken aan sociale samenhang in buurten en wijken*, Movisie; Erik van Marissing, Gideon Bolt en Ronald Van Kempen (2004), *Stedelijk Beleid en Sociale Cohesie*, in twee herstructureringswijken: Nieuw-Hoograven (Utrecht) en Bouwlust (Den Haag), Habiforum (onderzoeksprogramma Corpovenista).

¹⁰ Jeroen Gradener & Rosalie Metze (2019), *Notitie 'Doenvermogen': Kansen en mogelijkheden voor versterking van maatschappelijke participatie in Amstelveen*, Hogeschool van Amsterdam (Werkplaats Sociaal Domein).

2.3 Opbrengsten participatietraject (in grote lijnen)

Het participatietraject over 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' en de motie 'Kleurrijk Ontmoeten' heeft in grote lijnen het volgende opgeleverd (zie voor de opzet van het participatietraject bijlage 1):

Ontmoeten en internationalisering

- Belangrijke plaatsen die inwoners genoemd hebben voor ontmoeting zijn: thuis, sportclub, (muziek/dans-)vereniging, horecagelegenheid, het park of bos, bij de scouting, de (huidige) wijkcentra, op school, winkelcentra, de skatebaan en de Jongeren Ontmoetingsplek (JOP).
- Amstelveners vinden eigen initiatief bij ontmoeting erg belangrijk en regelen hun ontmoetingen zelf (familie, sportclub, kerk, etc.). Dit is meestal op basis van gedeelde interesse of in eigen kring, soms in de wijk of buurt.
- Inwoners verschillen van mening over het feit in hoeverre de gemeente verantwoordelijk is voor 'Ontmoeten'. Er is (mogelijk) een rol voor de gemeente als: (1) de taal of culturele achtergrond een drempel is, (2) men de informatie over ontmoetingsmogelijkheden niet ergens tegenkomt of (3) iemand niet zo goed is in contact maken en anderen ontmoeten.
- De groeiende internationalisering in Amstelveen is van invloed op de sociale basis van de stad en daarmee ook hoe Amstelveners elkaar ontmoeten. Daarbij spelen taal en culturele verschillen een belangrijke rol. Zowel bij de groep Nederlandse Amstelveners als bij de internationals in onze stad zijn er inwoners die hierbij drempels ervaren. En er zijn inwoners die de ontmoeting tussen verschillende culturen juist als een verrijking voor zichzelf en voor Amstelveen zien.
- Er zijn altijd inwoners die helemaal geen behoefte hebben aan het ontmoeten van anderen. En dat moet ook kunnen.

Initiatief nemen

- Sinds 2012 zijn 'bewoners aan zet' in Amstelveen. Groepen van inwoners geven aan dat zij enthousiast in hun buurt een bijdrage leveren aan ontmoeten. Maar ze zien onderling ook verschillen: wijken met sterke groepen van bewoners en wijken waar het moeilijker gaat initiatieven 'van de grond te krijgen' of 'in de lucht te houden'. Het voortbestaan van bewonersinitiatieven, ook waar het nu goed gaat, zien ze als blijvend aandachtspunt.
- De huidige bewonersinitiatiefgroepen vragen de gemeente om duidelijkheid over het kunnen faciliteren van meerdere initiatiefgroepen per wijk, de verdeling van middelen en de inzet van het welzijnswerk. Ook willen ze helderheid over het mogen oppakken van initiatieven die gaan over straten en bebouwing ('grijs') en natuur ('groen') en hun rol ten aanzien van kwetsbare Amstelveners en onze diverse/internationale gemeenschap.
- In het algemeen bleek tijdens het participatietraject dat veel inwoners de mogelijkheden niet kennen, om ondersteund door de gemeente een (sociaal) initiatief te starten. Zij vinden dat de gemeente de mogelijkheden beter bekend en voor inwoners goed uitvoerbaar moet maken.
- Veel inwoners die een sociaal initiatief willen opzetten zijn van mening dat de gemeente hun initiatief mogelijk moet maken. In de vorm van meedenken, directe of financiële ondersteuning, of het helpen vinden of beschikbaar stellen van ontmoetingsruimte.

Ontmoetingslocaties (inclusief huidige wijkcentra)

- Bewoners hebben meer behoefte aan kleinschalige ontmoetingsmogelijkheden, dicht bij huis. De huidige grote locaties zijn prima en voorzien in een behoefte, maar er zouden meer kleinschalige locaties bij moeten komen.
- Een deel van de bewoners wil meer mogelijkheden om zelf ontmoetingsruimtes te kunnen exploiteren.
- Niet alle huidige activiteiten in de wijkcentra zien onze inwoners als ontmoeting, ontplooiing of verrijking voor Amstelveners. Zo zijn er diverse bijeenkomsten in wijkcentra van regionaal opererende clubs waar niet zo veel Amstelveners bij zijn.
- Bewoners vinden maaltijdvoorzieningen in wijkcentra en buurtcentra van belang. Een deel wil mogelijkheden om tegen een laag tarief met anderen te kunnen eten. En eventueel samen te kunnen koken.

2.4 En toen kwam de coronacrisis

Tijdens het participatietraject om te komen tot deze visie brak de Coronacrisis uit. De maatregelen om het virus in te dammen hadden een direct gevolg voor natuurlijke ontmoeting. Onze inwoners bleken creatief: diverse acties werden opgezet om de sociale gevolgen van de maatregelen te

verzachten: van 'levenslied-optredens' door lokale artiesten op het grasveld voor ouderenwoningen tot het beschikbaar stellen van werkplekken voor zelfstandigen in Villa Randwijck.

Tijdens het opstellen van deze visie is het proces van experimenteren met ontmoeten op afstand en voorbereiden op een 1,5 meter-samenleving volop bezig. Groepen van inwoners geven aan dat ze steeds beter leren elkaar ook digitaal te ontmoeten en dit ook voort te willen zetten, naast elkaar fysiek ontmoeten, als dit laatste weer beter mag en kan.

Ondertussen ondersteunt de gemeente Amstelveen vanuit haar Wmo-beleid de ontwikkeling van 'zorg op afstand' en 'ontmoeten op afstand'¹¹. Deze inzet loopt sinds het tweede kwartaal van 2020 en gaat vermoedelijk ook in 2021 gewoon door. Deze acties om ontmoeten op afstand en zorg op afstand verder te ondersteunen hebben we niet in deze visie opgenomen, omdat ze in 2020 al vormgegeven worden. Wat we leren over 'ontmoeten op afstand' zullen we gebruiken om de acties uit deze visie goed en passend vorm te geven.

2.5 Onze uitdagingen

De terugblik op ons beleid Sociale samenhang en het participatietraject over de visie Amstelveen Ontmoet Elkaar en de motie Kleurrijk Ontmoeten maakt duidelijk wat voor ontmoeten in Amstelveen de aandachtspunten zijn:

1. Internationalisering en ontmoeten

- We hebben met elkaar nog te weinig oog voor de specifieke effecten van het veelkleuriger en meer divers(/internationaler) worden van onze stad. En hoe brengen we over de culturele grenzen heen gezamenlijk (groepen van) inwoners met elkaar in contact die elkaar nog niet kennen en elkaar niet al automatisch opzoeken?

2. Initiatief nemen

- Amstelveen kent een breed scala aan sociale initiatieven vanuit netwerken en verenigingsleven dat zelfstandig functioneert. Deze sterke structuren willen we meer verbinden met elkaar en met de meer kwetsbare groepen en individuen in onze Amstelveense samenleving. Dit doen we als gemeente door te stimuleren (en waar nodig en mogelijk te faciliteren).
- De gemeente faciliteert momenteel een relatief beperkte groep inwoners bij het vormgeven van (sociale) initiatieven. Gemeentelijke ondersteuning van initiatieven en bekendheid over mogelijkheden voor Amstelveners om iets op te zetten kan en moet breder. En hoe betrekken we inwoners die wel willen meedoen, maar dit (nog) niet kunnen of durven?
- De rol van het wijkwelzijnswerk moet duidelijker. Vooral als in een wijk een groep van bewoners initiatieven ontplooit is de rol van het welzijnswerk ten opzichte van deze bewonersgroep niet altijd helder.

3. Ontmoetingslocaties

- Alleen grootschalige ontmoetingslocaties voldoen niet meer (voorbeeld: elke wijk één groot wijkcentrum). Hoe spelen we met elkaar beter in op de (nieuwe) behoefte van inwoners aan andersoortige ontmoetingslocaties?

¹¹ Deze vormen van zorg en ondersteuning worden, afhankelijk van de vorm, vanuit verschillende wetten betaald (Wmo, ZVW, WLZ). De gemeente werkt samen met zorgkantoor/zorgverzekeraar Z&Z en stemt af over deze vormen van zorg en ondersteuning.

3. Wat willen we bereiken: onze visie

Amstelveen wil een stad zijn waar inwoners zich thuis voelen, binnen hun eigen mogelijkheden mee kunnen doen en kansen krijgen, ongeacht herkomst, seksuele geaardheid of inkomen en opleiding. Om alle Amstelveners de mogelijkheid te geven mee te kunnen doen is een goede sociale basis¹ nodig: inwoners voelen zich betrokken bij elkaar en de stad, en gaan onderling sociale verbanden aan. Ze zetten zich in voor zichzelf, voor elkaar, voor de buurt (en de stad). Ontmoeten is de sleutel tot een sterke sociale basis. We willen ontmoeting faciliteren en ondersteunen op de manier die past bij onze inwoners.

Over en weer begrip voor andere culturen in onze internationale stad, gezamenlijk initiatief kunnen (en mogen) nemen en algemene voorzieningen zoals ontmoetingslocaties in wijken en buurten. Dit is van belang voor een sterke sociale basisstructuur in Amstelveen. En deze geven we samen vorm.

Om ontmoeten te faciliteren en ondersteunen op de manier die past bij onze inwoners gaan wij:

1. Meer verbinden

Het past bij Amstelveen dat de gemeente helpt (groepen van) inwoners te verbinden die elkaar niet automatisch opzoeken en nu nauwelijks tot geen contact met elkaar hebben. En dat we inwoners ondersteunen anderen te ontmoeten als zij dit niet zelf kunnen regelen. Onze nog steeds groeiende (internationale) stad heeft dit nodig.

- Waar het niet vanzelf ontstaat willen we meer verbinden: onze kleurrijke en diverse bevolking, inwoners er bij betrekken die het niet zelf kunnen en welzijnsfuncties in ontmoetingscentra. Ook willen we bewonersinitiatieven onderling nog meer verbinden, en waar mogelijk ook met welzijnspartijen en bedrijven.

2. Invloed van inwoners vergroten

Amstelveners met een sociaal hart vragen om ruimte voor hun ideeën. Het past bij Amstelveen dat de gemeente deze inwoners ruimte geeft en ondersteunt om een sociaal initiatief op te zetten. We hebben als gemeente tevens oog voor de andere kant: we 'moeten' als mens al zo veel in de huidige tijd. Niet iedereen kan en wil 'uitgebreid betrokken zijn' bij de stad en bij andere inwoners.

- We willen inwoners meer invloed geven over: ruimte voor eigen initiatief, het organiseren van ontmoeting, je aansluiten bij bestaande initiatieven en ontmoetingslocaties.

3. Van met name grootschalig, naar meer kleinschalig

De afgelopen jaren hebben we gemerkt dat als we ontmoeting in Amstelveen vooral 'lokaal' versterken, dit het meeste effect heeft: (kleine) initiatieven in de wijk, buurt, straat, het flatgebouw.

- We willen van vooral grootschalig naar meer kleinschalig: Lief- en Leedstraten, meer kleinschalige ontmoetingslocaties en meerdere initiatieven naast elkaar in een wijk mogelijk maken.

4. Uitwerking visie: internationalisering, initiatief nemen en ontmoetingslocaties

Ontmoeting faciliteren we door te kijken naar de drie aandachtspunten uit paragraaf 2.5 en hierop acties uit te voeren.

NB: De Bibliotheek Amstelland en woningbouwcorporatie Eigen Haard geven aan op al deze drie aandachtspunten met de gemeente te willen samenwerken. Wij gaan dit partnerschap graag aan.

4.1 Internationalisering en ontmoeten

Noot vooraf i.v.m. de Coronacrisis: Door de Coronacrisis lijkt de wereld in eerste instantie iets meer nationaal en iets minder mondiaal gericht te worden. Op dit moment is het nog niet duidelijk of dit werkelijk zo is, blijft en welk effect de Coronacrisis exact heeft op de internationalisering van onze stad. Er is nog onvoldoende zicht op hoeveel internationals voorgoed terug zijn gegaan naar hun eigen land en of bedrijven op korte termijn internationale kenniswerkers in dienst kunnen en willen nemen. De verwachting is dat - zodra de economie aantrekt - bedrijven weer op zoek gaan naar aantrekkelijke vestigingsplaatsen met in hun kielzog kenniswerkers die zich in een prettige omgeving willen vestigen.

Amstelveen is een internationale stad. Onze inwoners hebben gezamenlijk 138 verschillende nationaliteiten. 46% (ca. 42.000 inwoners) van onze inwoners heeft een migratie achtergrond. 21% (ca. 19.000 inwoners) heeft een niet-Nederlands paspoort. Een grote groep komt hier als kenniswerker, vaak voor korte tijd, maar een groeiende groep besluit zich hier voor langere tijd te vestigen. Anderen zijn gevlucht uit een onveilige situatie in hun thuisland en vinden hier een veilige haven.

Al decennia lang vestigen zich in Amstelveen internationale bedrijven en internationals. De laatste jaren zien we een stijging van het aantal internationals en ook een verschuiving van het type klassieke expat naar kenniswerkers met een lokaal contract. Deze ontwikkeling heeft impact op onze samenleving. Voorheen was er een besloten overzichtelijke internationale gemeenschap die weinig opviel. Nu zijn de internationals meer zichtbaar en merkbaar.

De culturele verschillen tussen verschillende groepen worden ook duidelijker. Een deel van onze inwoners ervaart dat ze heel interessante ontmoetingen heeft met mensen uit de verschillende culturen. Voor een ander deel van onze inwoners levert het meer dan voorheen gevoelens van ongenoegen op. Samenleven in onze internationale stad vraagt aanpassing van onze inwoners en inleven in andere culturen, zowel van nieuwkomers als van Amstelveners die hier al lang wonen. Ontmoeting van mensen met verschillende culturele achtergronden gaat niet vanzelf. Vaak is de wil er wel, maar bemoeilijkt communicatie de totstandkoming. Ook als nieuwkomers succesvol een inburgeringsprogramma hebben doorlopen, blijft het moeilijk voor hen om contact te leggen met andere Amstelveners.

In het coalitieakkoord 2018-2022 geeft het college aan te willen werken aan een betere integratie van buitenlandse gemeenschappen. Een verplicht inburgeringsprogramma is alleen voorbehouden aan statushouders. Andere internationals hebben niet de mogelijkheid deel te nemen aan dit programma. Als we nieuwkomers willen opnemen in onze samenleving is het van belang om ze over de normen en waarden van alledag te informeren. Daarmee bieden we internationals de mogelijkheid om beter te aarden/hun weg te vinden in onze stad.

Daarbij helpt het ook als Amstelveners die hier al lang wonen zich bewust zijn dat nieuwkomers dingen die anderen vanzelfsprekend vinden, niet begrijpen, omdat ze uit een andere cultuur komen. Als je wilt dat je boodschap overkomt, helpt het om te checken of de ander begrijpt wat je bedoelt.

Naast verschil in culturele achtergrond is ook taal vaak een barrière. In Amstelveen is de voertaal Nederlands, zoals in heel Nederland. Het is dus belangrijk dat nieuwkomers zich de taal eigen maken. Er is hiervoor een breed aanbod in Amstelveen. Ook hierbij is het belangrijk om

nieuwkomers de weg te wijzen en ze de gelegenheid te bieden om het geleerde in praktijk te brengen.

Het leren van de Nederlandse taal is belangrijk om je thuis te voelen in Amstelveen. Dit geldt voor inburgeraars en kenniswerkers. Daarnaast is het ook belangrijk dat Nederlanders zien dat internationals moeite doen om aansluiting te vinden in hun stad. Taalhuis Amstelland, een samenwerkingsverband van 8 organisaties (Stichting Wereldbuur, Vrijwilligerscentrale Amstelland, Participe Amstelland, Toptaal, Bibliotheek Amstelland, Serviceclub De Lions, Gemeente Amstelveen en Gemeente Aalsmeer) speelt een sleutelrol in het leren van Nederlands als tweede taal voor volwassenen.

Met name mensen die hier maar voor korte tijd zijn, zullen minder moeite doen om zich de taal eigen te maken of om te investeren in een sociaal netwerk in de buurt. Het past niet bij Amstelveen om mensen te dwingen om dit te doen. Wat we wel mogen verwachten van internationals die hier korte tijd blijven is dat zij de alledaagse omgangsvormen in onze stad respecteren. Dit is van belang om de kwaliteit van leven in onze stad te waarborgen. Amstelveen is een open stad waar iedereen mag zijn wie hij wil zijn. Daar moeten we samen aan blijven werken.

Activiteiten die de verschillende nationaliteiten en culturen in Amstelveen samenbrengen zijn van belang voor de sociale samenhang in Amstelveen. Dit zorgt ervoor dat nieuwkomers en Amstelveners die hier al langer wonen zich thuis voelen in onze stad. Daarbij zien we een belangrijke verbindende rol voor verenigingen, bewonersgroepen, initiatieven, (internationale) organisaties, kerken en bedrijven (met name bedrijven met veel internationale medewerkers)

Het Japanfestival en Diwali zijn goed bezochte evenementen waar verschillende culturen samenkomen. Daarnaast is er behoefte aan laagdrempelige activiteiten die nieuwkomers helpen om hun weg te vinden in Amstelveen. Hierbij gaat het om het leren kennen van elkaars cultuur, het leren van de Nederlandse taal en het bevorderen van integratie.

Uit de stadsgesprekken is gebleken dat nieuwkomers behoefte hebben aan informatie over het leven van alledag in Amstelveen/Nederland.

Voor veel partners van kenniswerkers is het lastig om hun weg te vinden in Amstelveen. Deze inwoners kunnen echter veel voor anderen betekenen. Het gaat veelal om hoog opgeleide partners die zichzelf graag willen blijven ontwikkelen en iets willen doen voor de samenleving.

Acties

a) Meer verbinden en invloed van inwoners vergroten

- Als vervolg op de motie 'Kleurrijk ontmoeten' ontwikkelen we een bewustwordingscampagne over wat het betekent om in een diverse stad als Amstelveen te wonen, waarbij ook activiteiten worden georganiseerd waarin verschillende culturen elkaar ontmoeten. Deze campagne is gericht op alle Amstelveners.
- We organiseren een werksessie met verenigingen, bewonersgroepen, initiatieven, (internationale) organisaties, kerken en bedrijven om te inventariseren welke ideeën en concrete plannen er zijn en op welke manier de verschillende netwerken in Amstelveen kunnen samenwerken om de sociale samenhang in de stad te verstevigen en zij een bijdrage kunnen leveren aan de bewustwordingscampagne over diversiteit.
- Als onderdeel van de bewustwordingscampagne ondersteunen we activiteiten die verschillende nationaliteiten en culturen samenbrengen. Mogelijke ideeën voor deze acties zijn: gezamenlijke maaltijden, een cultureel festival of bijvoorbeeld een jaarlijkse markt voor het netwerk dat zich inzet om de sociale basis in Amstelveen te verbeteren. Daarbij zoeken we aansluiting met de diversiteitsagenda.
- Nieuwkomers willen we goed informeren over het leven in Amstelveen, zodat zij snel aansluiting kunnen vinden met hun omgeving. Daarvoor zetten we een mix van communicatiemiddelen in. We gaan een informatiepakket bij inschrijving verstrekken. Er komt meer Engelstalige informatie op de website. Dit gaat niet alleen over gemeentelijke dienstverlening en regelgeving, maar ook over alledaagse omgangsvormen. We gaan meer social media inzetten om bewust activiteiten onder de aandacht te brengen die bedoeld zijn voor internationals of de ontmoeting tussen verschillende culturen.

b) Van met name grootschalig, naar meer kleinschalig

- We ontwikkelen een international desk waar internationals laagdrempelig zowel online als fysiek met vragen terecht kunnen over het leven in Amstelveen, zodat zij snel de weg vinden in Amstelveen en aansluiting vinden met hun omgeving. Dit is een aanvulling op de balies waar nieuwkomers terecht kunnen met vragen over de dienstverlening van de gemeente.
- We ontwikkelen een programma voor partners van kenniswerkers om hun plek in de Amstelveense samenleving te vinden. Focus hierbij ligt op het toeleiden naar (al dan niet betaald) werk. Een eerste stap hierin is om te onderzoeken of Amstelveen (het werkplein) kan aansluiten bij in maart gestarte 'Spouse programme' van IN Amsterdam & House of Skills¹². Daarnaast willen we voor dit partnerprogramma gaan samenwerken met Amstelveense (internationale) groepen en organisaties zoals de 'Amstelveen Voor Elkaar' (de Vrijwilligerscentrale Amstelland).
- Vanuit de diversiteitsagenda ondersteunen we bewonersgroepen om kleinschalige ontmoetingen te organiseren tussen inwoners met verschillende nationaliteiten en culturele achtergronden. Dit met het doel dat onze inwoners zich in Amstelveen thuis (blijven) voelen.
- Taalhuis Amstelland gaat binnen de bestaande inzet meer aandacht besteden aan taalonderwijs aan internationale groepen. Het gaat om inburgeraars en ex-inburgeraars en internationale kenniswerkers en hun partners die hier (tijdelijk) blijven.

4.2 Initiatief nemen

Noot vooraf i.v.m. de Coronacrisis: de afgelopen maanden bleek duidelijk dat de Coronacrisis inwoners 'dichter bij elkaar bracht', ondanks dat de fysieke mogelijkheden voor ontmoeting afnamen. Veel inwoners begonnen spontaan een initiatief om anderen te helpen, meldden zich aan als vrijwilliger of probeerden om hun eigen wijze verlichting te brengen voor de 'thuiszitters'. Openbare sportinstructies voor 'bejaardenbalkongym' en zingen buiten bij verpleeghuizen zijn mooie voorbeelden hiervan. Bij het opstellen van deze visie was nog onduidelijk hoelang de maatregelen vanwege de Coronacrisis nog zullen aanhouden en in welke mate. Wij schatten in dat ook in een 1,5 meter maatschappij het nemen van initiatief goed mogelijk is. Wel zal een deel van de hieronder genoemde acties, als dan niet in aangepaste vorm, pas goed mogelijk zijn na een versoepeling van de maatregelen die als gevolg van Corona crisis momenteel gelden.

Een divers en levendige stad is een netwerk van allerlei verbindingen. Vrijwilligerswerk in het algemeen, verenigingsleven en actieve ondernemers hebben een belangrijke functie in een levendige stad. Amstelveen kent een rijk verenigingsleven, betrokken ondernemers en uitgebreide netwerken van inwoners, bedrijven en organisaties. Het is een stad waar inwoners al dan niet samen met de gemeente initiatieven ontplooiën voor een mooiere en meer toegankelijke stad, wijk en buurt. Op veel manieren en in veel verbanden werken Amstelveeners op deze wijze direct en indirect aan hun onderlinge verbondenheid en versterken ze met elkaar de sociale cohesie. Onze sportclubs, scouting, kerken, internationale organisaties en serviceclubs zijn hiervan mooie voorbeelden, waar we blij mee zijn. En als gemeente ondersteunen we vrijwillige inzet via 'Amstelveen Voor Elkaar' (de Vrijwilligerscentrale Amstelland).

We weten echter dat niet iedereen zelfstandig iets kan opzetten of zomaar zelf mee kan doen. Daarom is het van belang tussen deze groepen dwarsverbanden te leggen om een goede sociale basis te behouden en deze verder te versterken.

Waar inwoners zelfstandig initiatieven willen en kunnen ontplooiën om de sociale basis te versterken wil de gemeente ze zoveel als mogelijk de ruimte geven. Deze initiatieven willen we waar dit meerwaarde heeft verbinden en waar gewenst of noodzakelijk ondersteunen wij dit soort initiatieven actief. Dit doen we door mogelijke belemmeringen weg te nemen, met inzet van het welzijnswerk en/of door directe financiële ondersteuning. Het gaat op gemeentelijk niveau bijvoorbeeld om onze initiatievenmakelaar en op buurt- en straatniveau om acties zoals 'lief en leedstraten'.

¹² IN Amsterdam & House of Skills hebben sinds maart 2020 een gezamenlijk programma om (partners van) internationals die nieuw zijn in Nederland te helpen een baan te vinden. Het gaat om Engelstalige ondersteuning en directe bemiddeling naar werkgevers.

Als je als jongere leuke ideeën hebt voor een activiteit en hulp nodig hebt om ze uit te voeren, kun je terecht bij het jongerenwerk (jongerenwerk@amstelveen.nl). Daarnaast kunnen jongeren die iets voor anderen willen betekenen en tegelijkertijd hun eigen talenten willen ontwikkelen mee doen met het Young Leader programma¹³.

Waar onze inwoners zelf aan de slag gaan en initiatief nemen: geweldig en graag! Denk aan de Stadsdorp Elsrijk (die zelfs een deel van de aansturing van het welzijnswerk heeft overgenomen via Right to Challenge¹⁴), Bewonersplatform Bovenkerk (die samenwerkt met een zalenverhuurondernemer), de maatschappelijke onderneming Villa Randwijck. In Stadsdorp Elsrijk is bijvoorbeeld een Voorzorgcentrum voor Ouderen gestart. In Buurtkamer KKP is het voortaan mogelijk om een lunch te nuttigen vóór inwoners met psychische, financiële of sociale kwetsbaarheden of inwoners die geïnteresseerd zijn. In Huize aan de Poel is een maandelijkse themamiddag rondom LHBTI en in Villa Randwijck is er een diversiteitscafé.

We willen ons graag inzetten voor het versterken van dergelijke initiatieven in de wijk. Ook verwelkomen en ondersteunen we graag nieuwe initiatiefnemers. Meerdere bewonersgroepen in een wijk is natuurlijk ook mogelijk. We zullen het beschikbare wijkbudget dan over deze groepen verdelen en streven samenwerking tussen deze groepen na. In de wijken en buurten van Amstelveen waar (nog) geen bewoners zijn die het kunnen of durven om zelfstandig iets op te zetten, daar pakken de sociaal werkers van onze welzijnsorganisatie het versterken van de sociale samenhang op (zie bij acties).

Wat betreft de financiële ondersteuning maken we onderscheid tussen initiatieven die gericht zijn op een wijk of buurt en initiatieven die duidelijk wijkoverstijgend zijn of gericht op de gehele stad¹⁵ (zie bij acties).

In het najaar van 2020 is het nieuwe participatiebeleid behandeld in de gemeenteraad. Tevens is het tijdelijk beleid Lief & Leed (op straatniveau) vastgesteld. De wijkplatforms bestaan niet langer, maar zijn grotendeels opgegaan of overgegaan in de bewonersgroepen zoals hierboven omschreven. Voor deze bewonersgroepen geldt dat ze naast sociale initiatieven ook initiatieven die gaan over straten en bebouwing ('grijs') en natuur ('groen') in hun plannen mogen opnemen.

Voor en met de inwoners die graag willen meedoen, maar hier zelf niet goed toe in staat zijn werken we aan een 'Agenda voor Maatschappelijk Herstel'. We gaan in gesprek met inwoners die te maken hebben met geestelijke problemen. Het gaat bijvoorbeeld over hoe je je een volwaardig lid van de wijk kunt voelen en mee kunt doen. En het gaat over wat je zelf hieraan kunt doen, wat andere inwoners kunnen doen en hoe professionals en de gemeente kunnen helpen. Omdat deze problematiek ook speelt onder inwoners met een (licht) verstandelijk beperking gaan we ook met deze inwoners in gesprek en willen we waar mogelijk ook voor hen acties in dit plan opnemen. Deze agenda maakt onderdeel uit van het Cup- uitwerkingsplan 'Maatschappelijk Herstel' en gaat onder andere over ontmoeten.

Acties

- a) Meer verbinden & Van met name grootschalig, naar meer kleinschalig
- Het verbinden op wijk, buurt en straatniveau doen onze inwoners, soms met hulp van onze welzijnsorganisatie.
 - De rol van het wijkwelzijnswerk moet duidelijker. Vooral als in een wijk een groep van bewoners initiatieven ontplooit is de rol van het welzijnswerk ten opzichte van deze bewonersgroep niet altijd helder. De wijkcoaches, sociaal beheerders en activiteitenbegeleiders krijgen daarom (deels) een andere rol binnen het wijkwelzijnswerk.

¹³ Dit is een praktijkgericht trainingsprogramma voor jongeren van 12 tot 18 jaar dat in het najaar van 2020 is gestart. Als jongere wordt je begeleid om een sociale activiteit in je eigen buurt te organiseren en leer je tevens presentatievaardigheden, organiseren, debatteren en werk je aan je persoonlijke ontwikkeling.

¹⁴ Right to Challenge: een buurt of wijk heeft het recht de gemeente uit te dagen met een plan om lokale voorzieningen en taken van de gemeente over te nemen (betaald door de gemeente), wanneer zij denken het zelf beter en/of goedkoper te kunnen organiseren.

¹⁵ Onderzoek toont aan dat de sociale basis het best dichtbij en kleinschalig verstrekt kan worden (zie 2.2). We willen echter ook (kleinschalige) stedelijke initiatieven die de sociale basis versterken van harte ondersteunen. Ook zij kleuren Amstelveen en passen bij onze (internationale) stad.

Bij deze nieuwe rol past een nieuwe naam. Zij gaan als sociaal werkers in de wijken van Amstelveen aan de slag. Dezelfde vertrouwde gezichten dus, maar meer maatwerk per wijk of buurt.

- De sociaal werkers richten zich op kwetsbare bewoners en de plekken in Amstelveen waar (veel van) deze inwoners wonen. Het is een landelijke trend dat kwetsbare bewoners en plekken in Amstelveen steeds meer aandacht vragen, en deze is ook zichtbaar in Amstelveen. We zetten het welzijnswerk in voor een sociale wijkaanpak op maat door de gehele stad waar nodig. We gaan dus niet langer uit van een vaste wijkcoach per wijk.¹⁶
- Sociaal werkers leiden inwoners die hulp nodig hebben toe naar de juiste ondersteuning. De sociaal werkers doen dit niet alleen en werken samen met gespecialiseerde organisaties om kwetsbare doelgroepen te bereiken, te betrekken en samen een plan te maken. Het gaat om partnerorganisaties voor mensen met een beperking (LVB, GGZ, NAH, Autisme) en hun mantelzorgers.
- De sociaal werkers helpen mee om vooroordelen over kwetsbare medebewoners weg te nemen. Zij leggen verbindingen tussen groepen bewoners, wijkpartners en professionals om de samenwerking tussen zorg en welzijn in de wijk verder te verbeteren. Ze stimuleren programma's als 'Lief en Leedstraten' en ze stimuleren wijkbewoners om kwetsbare inwoners aan activiteiten te laten deelnemen.
- Daarnaast ondersteunen de sociaal werkers zo nodig inwoners om initiatieven op te zetten en verbinden deze initiatieven in de wijk, buurt of straat aan elkaar. In wijken zonder bewonersgroepen stimuleren ze dat nieuwe groepen van inwoners een initiatief willen ontplooien. En in de wijken, buurten en straten van Amstelveen waar dit (nog) niet van de grond komt, nemen ze zelf een actieve rol in het versterken van de sociale samenhang. Maar bij voorkeur kortstondig en altijd samen met inwoners. De sociaal werkers passen zich dus aan, aan wat er op dat moment nodig is in een wijk, buurt of straat.
- Als de evaluatie van 'Lief- en Leedstraten 2020' positief is zetten we dit tijdelijke beleid in 2021 structureel voort om de sociale basis in buurten en straten te versterken.
- De gemeente heeft een initiatievenmakelaar. Deze gemeentelijke functionaris kan (groepen van) inwoners, organisaties en bedrijven helpen de juiste weg te vinden binnen (en deels buiten) de gemeentelijke organisatie. Voor een beschrijving van de werkzaamheden van de gemeentelijke initiatievenmakelaar zie bijlage 2.
- Tijdens het participatietraject van deze visie verzochten inwoners om een overzicht van de maatschappelijke activiteiten die in Amstelveen plaatsvinden. Onze inwoners verzochten specifiek ook om een overzicht van maaltijdmogelijkheden. Waar ze tegen een laag tarief gezamenlijk kunnen eten (en eventueel koken).

We gaan het volgende doen:

1. Amstelveen werkt steeds meer digitaal, ook in haar voorlichting aan inwoners. Dit past bij wat inwoners van ons vragen in het digitale tijdperk. Op onze website maken we in 2021 een pagina (in het Nederlands en Engels) die verwijst naar diverse andere webpagina's met informatie over maatschappelijke activiteiten in Amstelveen. De diverse bewonersgroepen, onze welzijnsorganisatie en ook andere partijen hebben goede webpagina's met wat er gebeurt in de wijk. Wij vragen deze 'partners in de wijk' de informatie over activiteiten bij voorkeur ook in het Engels op hun website te presenteren. Op deze wijze kunnen we voorzien in een overzichtspagina die verwijst naar informatie (in twee talen) die relevante is en telkens vernieuwd wordt.
2. We maken deze overzichtspagina op onze website breed bekend in onze communicatie-uitingen over 'Amstelveen Ontmoet Elkaar', mee doen en ontmoeten. En we herhalen communicatie hierover;
3. Wat betreft de mogelijkheden om gezamenlijk te kunnen eten (en koken): we vinden het van belang dat inwoners op één plek op internet makkelijk kunnen vinden waar ze samen tegen een laag tarief kunnen eten in Amstelveen. We vragen onze welzijnsorganisatie om samen met de aanbieders van dit soort maaltijdvoorzieningen te regelen dat er één zo'n digitale plek (op internet) komt. De gemeentelijke overzichtspagina zal hier naar verwijzen.

¹⁶ In Stadsdorp Elsrijk loopt een experiment. De bewoners hebben de gemeente uitgedaagd (Right to Challenge) en het welzijnswerk overgenomen, met als doel dit in de wijk in te zetten om kwetsbare bewoners te vinden, te verbinden en te versterken. De stedelijke inzet van sociaal werkers geldt daarmee niet voor de wijk Elsrijk.

Daarnaast vragen we onze welzijnsorganisatie om met dezelfde aanbieders te bespreken wat daarnaast aan communicatie (niet-digitaal) nodig is om de mogelijkheden voor 'samen eten' goed bekend te maken en actueel te houden voor onze inwoners. Dit doen we voor die Amstelveners die minder of geen gebruik maken van internet. Onze welzijnsorganisatie willen we de opdracht geven dat zij regelen dat maaltijdmogelijkheden in Amstelveen analoog en digitaal goed bekend worden gemaakt onder Amstelveners.

- Na overleg met (groepen van) bewoners en organisaties blijkt het van belang specifiek maatwerk te leveren in de wijk Patrimonium. Daarom starten we in deze wijk met een proef: een wijkregisseur (in dienst van de gemeente) gaat gebiedsgericht in alleen deze wijk aan de slag. Deze wijkregisseur gaat bewoners in de wijk ondersteunen en de samenwerking tussen professionals onderling en met de bewoners verbeteren. Dit door samen met bewoners, de sociaal werker van de welzijnsorganisatie en andere professionals de bestaande netwerken te versterken, een wijkplan te maken en dit uit te voeren. Zo willen we de sociale basis in Patrimonium verbeteren.
- We vinden het belangrijk dat groepen van bewoners die van de gemeente financiële middelen ontvangen, bijdragen aan het welzijn van alle inwoners. Ook aan inwoners die onder één of meerdere doelgroepen gerekend kunnen worden, zoals mensen met een geestelijke kwetsbaarheid, een licht verstandelijke beperking, een lichamelijke ziekte of stoornis, etc. Via de spelregels voor bewonersgroepen en (stedelijk) initiatieven bevorderen we het betrekken van inwoners die niet makkelijk vanuit zichzelf kunnen meedoen in de Amstelveense samenleving.
- We gaan in het najaar van 2020 met onze inwoners praten over een 'Agenda voor Maatschappelijk Herstel'. In het tweede kwartaal 2021 willen we de agenda af hebben.
- We maken de mogelijkheden voor gemeentelijke ondersteuning van initiatieven de eerste helft van 2021 beter bekend onder Amstelveners, waaronder de gemeentelijke initiatievenmakelaar en financiële mogelijkheden tot ondersteuning.

b) Invloed inwoners vergroten

- Als het gaat om het versterken van de sociale samenhang vinden we het van belang dat bewoners op zoveel mogelijk kunnen bepalen wat nodig is in hun wijk. De coördinatie van de activiteiten in de wijk om de sociale basis te versterken (inclusief bijbehorende budgetten) is daarom bij voorkeur in handen van de bewoners, in samenwerking met alle partijen in de wijk. Dit werken we uit door bewonersgroepen deze mogelijkheden te geven. Om financiële ondersteuning te krijgen voor initiatieven in de wijk of buurt bieden we twee mogelijkheden:
 - 1) groepen van inwoners die zelfstandig kunnen voldoen aan de hiervoor geldende spelregels vormen een zogenoemde 'bewonersgroep'. Zij stellen met de wijk een zogenoemd wijkplan op. Het wijkplan beschrijft wat ze gaan doen, wat het resultaat is, etc. (zie bijlage 4). Op basis van een wijkplan kan een bewonersgroep financiële middelen in eigen beheer krijgen;
 - 2) (groepen van) inwoners die niet willen of kunnen voldoen aan deze spelregels kunnen hun initiatief ontplooiën onder begeleiding van de welzijnsorganisatie (financiële middelen daar in beheer).De spelregels staan in bijlage 3.
- Bewonersgroepen kunnen als zij dit willen (en opnemen in hun wijkplan) vanaf 2021 ook het dagelijks beheer van een ontmoetingslocatie, of een deel hiervan, op zich nemen¹⁷. Verder werken we niet vooraf allerlei regels hiervoor uit, maar kijken we met de betreffende bewonersgroep wat reëel en haalbaar is.
- Een deel van het gemeentelijk budget voor sociale samenhang zetten we in voor (kleinschalige) stedelijke initiatieven (voor spelregels zie bijlage 3).

¹⁷ Als bewonersgroepen dagelijks beheer van een ontmoetingslocatie op zich nemen moeten zij ook rekening houden met veiligheidseisen, zoals BHV, brandveiligheid, etc. Het (groot-) onderhoud aan gemeentelijke ontmoetingslocaties blijft altijd onder verantwoording en opdracht/uitvoering van de gemeente.

4.3 Ontmoetingslocaties

Noot vooraf i.v.m. de Coronacrisis: bij het opstellen van deze visie was nog onduidelijk hoelang de maatregelen vanwege de Coronacrisis nog zullen aanhouden. We vermoeden echter dat de 1,5m maatschappij waarschijnlijk nog wel even door zal gaan. De behoefte aan 'minder grootschalig en meer kleinschalig' sluit qua 'aantallen mensen' aan op dergelijke maatregelen. Qua benodigde (extra) ruimte kan het echter nog best een uitdaging worden. Voor alle hieronder genoemde ontmoetingslocaties geldt dat rekening gehouden zal moeten worden met de gevolgen van de Coronacrisis en de maatregelen die mogelijk voor enige tijd gehandhaafd blijven als het gaat om fysieke ontmoeting. Nb: Op basis van de motie 'Ontmoetingsplek Jongeren in Coronatijd' onderzoekt het college de behoefte aan ontmoetingsmogelijkheden voor jongeren (in de buitenruimte) in relatie tot de Coronacrisis. De uitkomsten worden separaat aan de Raad voorgelegd.

In Amstelveen zijn verschillende soorten waardevolle ontmoetingslocaties waar inwoners (kinderen, jongeren en volwassenen), organisaties en/of bedrijven actief betrokken zijn en betekenisvolle activiteiten en inzet ontplooiën. Van het Openluchttheater, de muziekschool, de sportkantine, de scoutinglocatie, de koffiehoeke in de supermarkt tot het buurt- of wijkcentrum. Al deze (en andere) ontmoetingslocaties dragen bij aan het versterken van de sociale basis en de gemeente waardeert de inzet van alle betrokkenen.

Een deel van deze ontmoetingslocaties worden momenteel actief gefaciliteerd door de gemeente en/of zijn gemeentelijk eigendom. We laten los dat elke wijk een eigen wijkcentrum krijgt. Dit is wat betreft beschikbare plekken (/grond) om het neer te zetten niet meer haalbaar, en ook wat betreft gemeentelijke investering niet. Wel willen we de bestaande locaties behouden en waar dit kan en nodig is meer kleinschalige locaties toevoegen. Uitgangspunt hierbij is dat we de wijken die dat het meest nodig hebben ook zo goed mogelijk ondersteunen. We letten daarbij extra op de sociaaleconomisch minder sterke wijken van Amstelveen.

We vinden het van belang dat ontmoetingscentra die door de gemeente betaald worden de sociale samenhang in Amstelveen versterken. Iedereen moet zich welkom kunnen voelen in onze centra en alle (groepen van) inwoners moeten er gebruik van kunnen maken. In onze sport, zorg en welzijnsvoorzieningen is inclusiviteit de standaard. Zij staan open voor alle Amstelveners (ongeacht seksuele voorkeur). Naast volwassenen vinden we het van groot belang dat ook kinderen en jongeren van onze centra gebruik (kunnen) maken¹⁸.

Waar dit kan willen we inwoners 'hun' gemeentelijke ontmoetingslocatie in exploitatie geven. Voorwaarde hiervoor is verbinding tussen allerlei inwoners van Amstelveen. Verbinding tussen jong en oud, arm en rijk, met de internationale gemeenschap en met inwoners die minder makkelijk contact maken. Het gaat om afdoende aandacht, mogelijkheden en activiteiten door en voor alle Amstelveners.

Een deel van de huidige wijkcentra in Amstelveen heeft met name (enkele) grote zalen. Diverse van deze zalen worden gebruikt door grote regionale verenigingen. Zij hebben vaak ook (veel) leden van buiten Amstelveen (voorbeeld: bridge- en dansverenigingen). We willen dat onze ontmoetingscentra ruimtes hebben waar Amstelveners om vragen. De ruimtevraag van grote regionale verenigingen maakt het niet altijd goed mogelijk in te spelen op de vraag van onze inwoners. Zo willen onze inwoners bijvoorbeeld meer kleinere ruimtes en ruimtes die er uit zien als een huiskamer. Als we verbouwingen doen aan onze ontmoetingscentra gaan we rekening houden met de zalen en ruimtes die onze inwoners nodig hebben. We behouden niet langer (alle) grote zalen voor regionale organisaties. Alleen voor enkele specifieke regionale verenigingen binnen het sociaal domein maken we een uitzondering. Zoals die voor mensen met een verstandelijke beperking.

Buurtmaaltijden versterken de sociale samenhang. Onze inwoners vragen om (meer) mogelijkheden om samen te kunnen eten. Dit vraagt om ontmoetingslocaties waar voor groepen gekookt kan worden en waar onze inwoners samen kunnen koken. Daar willen we zo veel mogelijk voor zorgen.

¹⁸ In de jeugdagenda is specifiek opgenomen om in gemeentelijk ontmoetingslocaties tevens activiteiten voor kinderen en jeugdigen te laten plaatsvinden.

Het welzijnswerk willen we nog meer naar de wijken en buurten van Amstelveen brengen. Zowel de uitvoering als administratie en leidinggevenden van onze welzijnsinstellingen brengen we bij voorkeur onder in een deel van de grote ontmoetingscentra. Denk hierbij bijvoorbeeld aan welzijnsorganisatie 'Participe', de vrijwilligerscentra 'Amstelveen Voor Elkaar' en het mantelzorgsteunpunt 'Mantelzorg en Meer', maar ook Stichting Vluchtelingenwerk. Dit levert meer verbinding en een efficiënter ruimtegebruik op. Ook zorgen we hierdoor dat onze centra op meer verschillende manieren gebruikt kunnen worden (vergroten multifunctionaliteit van onze centra).

Via het welzijnswerk worden momenteel ook cursussen voor inwoners gegeven. Dit aanbod levert zowel ontplooiing als een stimulans voor ontmoeting op en is een mooie aanvulling op de andere activiteiten in deze centra. Ontmoetingscentra bieden ook een mogelijkheid zinvol vrijwilligerswerk te doen. Daarnaast bieden ze andere vormen van vrijetijdsbesteding tegen een relatief laag tarief.

Binnen Amstelveen geldt het vastgestelde beleid over paracommercie¹⁹. Dit beleid wijzigt niet door de visie Amstelveen Ontmoet Elkaar en geldt dus onder meer ook voor alle gemeentelijk gefinancierde ontmoetingslocaties. Dit voorkomt tevens dat er een kloof ontstaat tussen exploitanten van (gemeentelijke) ontmoetingsruimtes en bijvoorbeeld de lokale horeca, die ook een belangrijke ontmoetingsfunctie heeft.

Acties

- a) Van met name grootschalig, naar meer kleinschalig & meer verbinden
 - De (gemeentelijk gefinancierde) ontmoetingslocaties verdelen we in:
 - zes (grote) ontmoetingscentra (voor grotere evenementen en concentraties van activiteiten, allen in eigendom van de gemeente). Deze ontmoetingscentra liggen redelijk verspreid over Amstelveen: twee in noord, twee in midden en twee in zuid. We behouden het aantal vierkante meters per centrum dat we anno 2020 hebben.
 - diverse buurtontmoetingslocaties, bijvoorbeeld buurtcentra, buurtkamers en buurthuis kamers (kleinschalig in aansluiting op de buurt, kan in gemeentelijke eigendom of gefaciliteerd door de gemeente);Zie bijlage 5 voor de lijst van zes ontmoetingscentra en een concreet aantal voorbeelden van buurtontmoetingslocaties;
 - Waar mogelijk helpen we als gemeente mee meer buurtontmoetingslocaties in wijken en buurten te creëren.
 - Voor de wijk Keizer Karelpark hebben we de indruk dat er meer fysieke ruimte voor ontmoeting nodig is. Samen met inwoners uit deze wijk willen we in 2021 onderzoeken of extra ontmoetingslocaties nodig zijn en hoe groot deze dan zouden moeten zijn. Mogelijk is voor de realisatie van meer fysieke ontmoetingsruimte een extra investering vanuit de gemeente nodig. Ons voorstel is deze eventuele extra investering in dat geval mee te nemen in latere begrotingen.
 - Van alle ontmoetingslocaties verlangen we dat een diversiteit aan mensen zich er veilig en geaccepteerd voelt. Participe Amstelland heeft bijvoorbeeld een medewerker specifiek aangesteld en geschoold om diversiteit binnen de wijkcentra aandacht te geven. Het behalen van het certificaat Roze Loper is een wenselijke optie, aan de certificering zijn echter hoge eisen en kosten verbonden per locatie verbonden. Wij overleggen met Participe wat haalbaar is.
 - In (een deel van) de zes ontmoetingscentra gaan we meer welzijnsfuncties huisvesten. Dit geven we vorm in 2021.
 - Vanaf 2021 monitoren we het gebruik van de zes grotere ontmoetingslocaties intensief naar percentage en soort bezetting.

¹⁹ Dit betreft de 'Nota Paracommercieel Beleid' van de gemeente Amstelveen. Paracommerciële instellingen zijn niet-commerciële 'rechtspersonen' zoals stichtingen of verenigingen die zich in de eerste plaats richten op het stimuleren van activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard. De gemeente is verplicht sinds 1 januari 2014 een verordening te hebben om alcoholverstrekking in de paracommerciële instellingen te reguleren. Doel is verantwoorde alcoholverstrekking in de paracommercie te bevorderen en het voorkomen van oneerlijke concurrentie met de reguliere horeca.

- Als we verbouwingen doen aan onze ontmoetingscentra kijken we goed welke (grote) zalen behouden moeten blijven voor Amstelveners.
- Enkele groepen van inwoners in Amstelveen hebben aangegeven juist behoefte te hebben aan grotere ruimtes dan nu er beschikbaar zijn in de gemeente. Vanwege de kosten kan de gemeente grotere ruimtes dan die we nu al in eigendom hebben niet realiseren. De gemeente ziet voor zichzelf ook geen directe rol in het beheren van dergelijke grote locaties. Voor deze specifieke behoefte(n) zijn commerciële ruimtes, of ruimtes van afdoende omvang binnen non-profitorganisaties in Amstelveen of daarbuiten mogelijk een oplossing. Eventueel zou de initiatievenmakelaar van de gemeente een rol kunnen spelen om partijen die een dergelijke locatie zoeken te verbinden met bedrijven of organisaties die bereid zijn hun ruimtes te verhuren.

b) Invloed van inwoners vergroten

- We spelen in op de vraag van inwoners om in ontmoetingscentra te kunnen eten en eventueel met een groep te koken. Bij verbouwing van onze ontmoetingscentra houden we hier rekening mee en zorgen we voor een goede keuken.
- Ook houden we dan rekening met het verzoek van inwoners om meer ruimtes binnen de ontmoetingscentra te maken die er uit zien als een huiskamer.

5. Uitvoering en monitoring

Uitvoering

We hebben voorgenomen de eerste drie maanden van 2021 te gebruiken om de meeste van de beschreven acties te implementeren en/of uit te zetten. Voor diverse acties is dit goed mogelijk en voor enkele acties is dit enigszins ambitieus (voorbeeld: het welzijnswerk naar de ontmoetingscentra brengen).

Monitoring en indicatoren

We monitoren de voortgang en bereikte resultaten per actiepunten. Vanaf 2021 monitoren we ook het gebruik van zes grotere ontmoetingslocaties intensief naar percentage en soort bezetting.

Daarnaast meten we de volgende indicatoren:

Internationaal/intercultureel:

- 1) Minimaal vier activiteiten per jaar waarbij inwoners met een verschillende achtergrond elkaar ontmoeten en nieuwe verbindingen tussen (groepen van) inwoners ontstaan.
- 2) Per activiteit: minimaal 60% van de deelnemers aan de georganiseerde activiteiten geeft aan dat zij door de activiteit inwoners met een andere achtergrond ontmoet hebben.
- 3) Er is minimaal één activiteit per jaar georganiseerd waarin organisaties met verschillende achtergronden een nieuwe samenwerking aangaan.

Initiatieven:

- 4) Het aantal inwoners dat als initiatiefnemer onderdeel uitmaakt van een door de gemeente ondersteund initiatief is in 2021 minimaal 10%, in 2022 minimaal 15 % en in 2023 minimaal 20% gestegen ten opzichte van 2020.
- 5) Van het aantal inwoners dat als deelnemer gebruikt maakt van een door de gemeente ondersteund initiatief geeft minimaal 60% aan dat het initiatief positief bijdraagt aan contact maken met andere Amstelveners.

Ontmoetingslocaties:

- 6) we meten het aantal kleinschalige ontmoetingslocaties en het aantal lief en leedstraten jaarlijks. Ook houden we de spreiding hiervan bij. In 2021 bepalen we op basis van de eerste bevindingen een indicator.

Deze indicatoren meten we door als gemeente zelf gegevens bij te houden of vragen we initiatiefnemers ze te meten. Bij de kwalitatieve metingen kan dit bijvoorbeeld door deelnemers aan een bijeenkomst via kleurcodes (groen, oranje rood) aan einde van bijeenkomst hun mening te laten geven.

Na de zomer van 2021 brengen we de raad in een collegebrief op de hoogte van de voortgang per actiepunten en (als al mogelijk) over de indicatoren. Deze brief zullen we tevens toevoegen aan de documenten op de gemeentelijke website en aan de lokale pers ter beschikking stellen, zodat zij de mogelijkheid hebben onze inwoners hierover te berichten.

6. Financiën

De financiën voor alle inzet binnen 'Amstelveen Ontmoet Elkaar' gaan uit van de huidige structurele en incidentele budgetten die in de begroting 2018 tot 2022 beschikbaar zijn voor activiteiten van bewoners. Daarnaast gaat het ook om enkele andere begrotingsposten.

6.1 Begroting Ontmoeten

Budgetten 2020 Structureel (euro x 1000)

1. Sociale samenhang	70
2. Wijkplatforms	70
3. Sociale wijkaanpak ²¹	50
4. 'Internationale Activiteiten' ²²	15

Totaal structureel 205

Financiën Ontmoeten 2021 en verder structureel (euro x 1000)

1. Bewonersinitiatieven	90
2. Extra initiatieven ²⁰	35
3. Lief en Leedaanpak	25
4. 'Internationale Activiteiten'	15
5. Acties internationaal (extra)	10
6. Reserve bewonersgroepen ²³	25
7. Communicatie	5

205

Budgetten 2020 incidenteel (euro x 1000)

5. Lief- en leedaanpak ²⁴	50
6. Motie Kleurrijk Ontmoeten	50

Totaal incidenteel 100

Financiën Ontmoeten 2021 en verder incidenteel (euro x 1000)²⁵

8. Pilot sociale wijkaanpak	40
9. Pilot wijkregie	40
Totaal incidenteel	80

NB: het saldo van de leefbaarheidsbudgetten per 31-12-2020 valt vrij in de jaarrekening 2020. Het saldo op 01-01-2020 bedroeg € 61.000.

²⁰ Betreft: ruimte voor aanvraag hoger budget bewonersgroepen op basis van wijkplan en stedelijke initiatieven.

²¹ Het budget vanuit het cup voor Sociale Wijkaanpak is beschikbaar t/m 2022. Vanuit de transformatieagenda sociaal domein resteert een ruimte van € 50.000 vanaf 2023. Deze zetten we in ter dekking van de visie 'Amstelveen Ontmoet Elkaar'.

²² Dit betreft een budget dat momenteel alleen beschikbaar is voor eenmalige activiteiten in het kader van de stedenbanden. Gezien de diverse budgetten voor de stedenbanden past het Amstelveen vanaf 2021 beter dit budget in te zetten voor (eenmalige) activiteiten voor internationals in Amstelveen.

²³ Betreft o.m. nieuwe kleinschalige ontmoetingsplaatsen en aanpassingen in bestaande locaties (bijvoorbeeld huiskamers in ontmoetingscentra).

²⁴ In 2020 evalueren we de lief- en leedaanpak en bekijken we of we deze aanpak in 2021 stedelijk of in de wijken organiseren.

²⁵ Betreft overheveling budget sociale samenhang 2020, dat niet kon worden ingezet wegens beperkingen door de uitbraak van het Coronavirus.

6.2 Overige budgetten sociale huisvesting en personeel structureel

De structurele budgetten huisvesting en personeel van bewonersgroepen en professionele organisaties voor sociale samenhang in de wijken voor de huidige meer dan 20 ontmoetingsplaatsen in Amstelveen bedragen in euro's²⁶:

Gebouwen

Huur huidige diverse ontmoetingsplaatsen ²⁷ bewonersgroepen	90.600
Huur 5 van de 6 ontmoetingscentra ²⁸ in gemeentelijke gebouwen	352.300
Servicekosten 5 ontmoetingscentra in gemeentelijke gebouwen Participe	254.379
Huur ondersteuning kwetsbaren Participe (incl. 6 ^e ontmoetingscentrum) ²⁹	<u>462.923</u>
Totaal	1.160.202

Personeel

Activiteitencoördinatie bewonersgroepen	104.300
Sociaal beheer door bewonersgroepen	77.800
Right to Challenge welzijn bewonersgroep Stadsdorp Elsrijk	150.000
Activiteiten inloopvoorzieningen Participe ³⁰	80.000
Activiteiten inloopvoorzieningen Brentano ³¹	80.000
Activiteiten ondersteuning kwetsbaren Participe ³²	527.027
Sociaal werkers Participe ³³	<u>985.900</u>
Totaal	2.005.027

²⁶ De kosten voor het Odensehuis en de Wmo-dagbestedingslocaties van Participe zijn niet meegenomen in deze bedragen.

²⁷ Buurtkamer KKP, Dorpshuis De Nesse, Huis Elsrijk, Maatschappelijk punten Stadshart, Villa Randwijk

²⁸ Alleman, Noorddamcentrum, De Bolder, De Meent, Westend

²⁹ Wijksteunpunten Dignahof, Middenhof, MOC-gebouw, Kastanjelaan, Pluspunt

³⁰ Dignahof, De Bolder, t Open Hof te verplaatsen naar Huis Elsrijk

³¹ Klaasje Zevenster, Huis aan de Poel, Belmonte, Nieuw Vredeveld

³² Wijksteunpunten Dignahof, Kastanjelaan, Middenhof, MOC-gebouw, Pluspunt

³³ Betreft ondersteuning bewoners in de wijk (voorheen wijkcoaches) en beheer ontmoetingscentra Alleman, Noorddamcentrum, De Bolder, Pluspunt, De Meent, Westend

Bijlagen

1. Participatietraject, wat hebben we gedaan
2. Beschrijving rol gemeentelijke initiatievenmakelaar
3. Spelregels initiatieven
4. Format wijkplan + toelichting
5. Grote ontmoetingscentra en andere ontmoetingslocaties

Bijlage 1 – Participatietraject, wat hebben we gedaan

Een visie op ontmoeten kan niet tot stand komen zonder de hulp van onze inwoners, bedrijven en instellingen. We zijn iedereen die bereid was de eigen mening te geven over ontmoeten, internationalisering, initiatieven en ontmoetingslocaties dankbaar voor deze inbreng en reacties op conceptversies. De volgende stappen hebben we gezet om jullie meningen en reacties op te halen:

In de periode 2018-2020 hebben Burgemeester en wethouders van Amstelveen tijdens diverse bezoeken aan de wijken van Amstelveen veel inwoners, bedrijven en instellingen gesproken. Ook over ontmoeten, internationalisering, initiatieven en ontmoetingsplaatsen. Het college heeft ook meerdere malen de wijkcentra en de huidige bewonersinitiatieven bezocht en over deze onderwerpen gesproken.

Begin 2020 hebben we een stadsgesprek over 'Ontmoeten', een stadsgesprek over 'Kleurrijk ontmoeten' en twee wijkcafé's gehouden. Bij het stadsgesprek Ontmoeten waren 80 inwoners aanwezig. Bij het stadsgesprek Kleurrijk Ontmoeten 140 inwoners. Vanwege de maatregelen rondom de uitbraak van het Coronavirus hebben we de resterende wijkcafé's moeten annuleren. De Amstelveners die zich voor deze wijkcafé's hadden aangemeld zijn benaderd om telefonisch hun input mee te geven.

Voor de zomer is de visie als gespreksonderwerp ingebracht bij het (vanwege Corona digitale) overleg van de bewonersinitiatieven en hebben we via een geschikte digitale vorm input bij de Kinderraad opgehaald.

Vervolgens hebben we op basis van alle reacties een conceptvisie opgesteld. Hierbij hebben we in gesprekken en op papier meerdere malen intensief feedback gevraagd op de inhoud en opbouw van de notitie - en hebben we kritisch opbouwende feedback gekregen - van een afvaardiging van de Participatieraad Sociaal Domein.

Na de zomer zijn de conceptvisie en de publieksversie gestuurd aan alle Amstelveners die deel hebben genomen aan de stadsgesprekken en wijkcafé's met het verzoek om een reactie. Ook hebben we beide stukken ter beschikking gesteld aan andere geïnteresseerde Amstelveners (te downloaden vanaf de gemeentesite) en onze welzijnsorganisaties om een reactie gevraagd. In het najaar hebben we tevens Participatieraad Sociaal Domein formeel om advies gevraagd.

Na verwerking van alle reacties zijn de publieksversie en de visie voor vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden (december 2020).

Bijlage 2 – Beschrijving rol gemeentelijke initiatievenmakelaar

De gemeente wil (sociale) initiatieven stimuleren door ondersteuning te bieden waar mogelijk en nodig. De initiatievenmakelaar is een functie binnen de gemeente. Deze vaste contactpersoon voor inwoners, bedrijven of instellingen kan initiatiefnemers op weg helpen in hun zoektocht naar een advies, een netwerk en/of financiële middelen voor hun (sociale) initiatief.

Denk daarbij aan de volgende situaties:

- Bemiddelen bij een vastlopend initiatief: de initiatievenmakelaar is een intermediair die in Amstelveen bemiddelt tussen initiatiefnemers en (potentieel) betrokken instanties.
- Informatie en kennis delen: de initiatievenmakelaar helpt met: (1) het vinden van de juiste persoon (netwerk), (2) het verstrekken van de juiste informatie (advies) en 3) advies om financiële middelen te vinden. De initiatievenmakelaar kan initiatiefnemers bijvoorbeeld koppelen aan het welzijnswerk voor praktische ondersteuning of aan een bewonersgroep in de wijk om gebruik te maken van hun ervaringskennis. De initiatiefmakelaar beschikt ook over kennis van fondsen en subsidies. Denk aan verbindingen met fondsen als Amstelidee of samenwerking met Eigenhaard. Zo kunnen initiatiefnemers via de initiatiefmakelaar gebruikmaken van kennis/contacten die er al zijn. De initiatievenmakelaar kent ook de (grote) accommodaties in de gemeente/(deels regio) die voor verhuur beschikbaar zijn.
- Expertise inbrengen: inwoners geven vaak aan behoefte aan uitleg te hebben, zodat ze weten wat ze wanneer en in welke volgorde moeten doen. De initiatievenmakelaar kan in een gesprek (gemeentelijke) regels en procedures aan een initiatiefnemer uitleggen (zoals bijvoorbeeld vergunningstrajecten). De initiatiefmakelaar kan ook vertellen over ervaringen van andere initiatieven.
- Verbinden: niet alleen inwoners, maar ook bedrijven of instellingen kunnen een (sociaal) initiatief starten. De initiatiefmakelaar kan initiatieven in de stad met elkaar verbinden.
- Inpassen in bestaand beleid: als een bestaand of nieuwe initiatief gemeentelijke beleid kan worden, gaat de initiatieven makelaar hierover met de initiatiefnemer in gesprek. De initiatievenmakelaar kan vervolgens de stappen zetten om het initiatief gemeentelijke beleid te laten worden (besluitvorming door college of gemeenteraad).

In de volgende situatie is de initiatiefmakelaar *niet* de juist persoon:

- Opsporen van initiatieven: de initiatievenmakelaar gaat niet bij inwoners op zoek naar initiatieven. De sociaalwerkers van de welzijnsorganisatie die actief zijn in de wijk stimuleren waar nodig inwoners initiatieven te ontplooiën.
- Praktische ondersteuning: de initiatievenmakelaar helpt niet een idee of initiatief op papier te zetten of hier subsidie voor aan te vragen, maar heeft wel voorbeelden van formats waaraan een aanvraag moet voldoen. Het is aan de inwoners die een initiatief willen indienen om dit zelf op papier te zetten. Eventueel kunnen zij (deels) ondersteund worden door de sociaalwerkers van de welzijnsorganisatie. Ook kunnen inwoners die zich verenigd hebben in een bewonersgroep hier misschien mee helpen. De initiatievenmakelaar probeert inwoners die hulp nodig hebben te koppelen aan wie er kan helpen.

Bijlage 3 – Spelregels initiatieven

In deze bijlage staan de spelregels voor sociale ideeën van bewoners, organisaties en bedrijven.

De gemeente stelt voorwaarden aan financiële steun van deze ideeën.

Een keer per jaar stelt de gemeente indien nodig de spelregels bij.

A) Ideeën voor de stad

Amstelveen steunt bewoners, organisaties en bedrijven financieel als hun idee bijdraagt aan een samenleving voor allen.

De spelregels zijn:

1. Het gaat om een idee voor diverse bewoners (jong, oud, arm, rijk, internationaal, van Nederlandse afkomst, met en zonder een beperking), in meerdere wijken;
2. Het idee is nieuw en bevordert het samenleven en ontmoeten in de stad;
3. Een groot aantal bewoners steunt het idee;
4. De financiële steun per idee van bewoners is max een keer 10.000,- euro;
5. De financiële steun per idee van organisaties is max één keer 50% van de kosten;
6. Het per jaar beschikbare budget is nog niet op (aanvragen kan het hele jaar door, wie eerst komt eerst maalt).
7. Aanvragen kan het hele jaar door, wel geldt: 'wie eerst komt, wie het eerst maalt'
8. Aanvragen gaan via indien aanwezig de bewonersgroep. Indien deze niet aanwezig is in de betreffende wijk: via de sociaal werker.

B) Ideeën voor de buurt of wijk

Amstelveen steunt groepen van bewoners financieel die het sociaal werk in hun omgeving organiseren. Het sociaal werk kan bestaan uit:

- het organiseren van activiteiten voor bewoners,
- het beheren van ontmoetingslocaties en
- het opdracht geven aan de sociaal werkers.

Spelregels bewonersgroepen die een buurt of wijkbudget beheren,

NB: niet voor bewoners die initiatieven in hun buurt of wijk ontplooiën

1. Bewoners in een buurt of wijk van Amstelveen vormen een bewonersgroep;
2. Een bewonersgroep is een zelfstandig rechtspersoon met een bestuur;
3. Bewonersgroepen werken aan een sociaal sterke buurt of wijk;
4. In een sociaal sterke buurt of wijk doen alle bewoners mee aan activiteiten (jong en oud, arm en rijk, internationaal en van Nederlandse afkomst, met en zonder een beperking, etc.);
5. Voor de buurt of wijk is een plan ('wijkplan', zie bijlage 4);
6. Sociaal werkers van Participe kunnen ondersteunen bij het maken van een wijkplan;
7. De bewoners en organisaties in de buurt of wijk zijn het eens met het wijkplan;
8. Het budget voor activiteiten is 1 euro per bewoner;
9. Extra budget voor activiteiten is mogelijk, bijvoorbeeld voor historische kernen;
10. Bewonersgroepen hebben een flexibel budget voor nieuwe activiteiten;
11. Bewonersgroepen vragen via het wijkplan budget aan voor huur en/of personele kosten.
12. De bewonersgroep laat aan het einde van het kalenderjaar aan de buurt of wijk zien wat er gedaan is en hoeveel het heeft gekost. Daarnaast legt de bewonersgroep aan het eind van een kalenderjaar conform de subsidieverordening verantwoording af aan de gemeente.

Bestuur bewonersgroep

1. Voor de oprichting van een bewonersgroep is een stichting en een statuut nodig
2. Er bestaat geen ideaal aantal bestuursleden maar wij hanteren het volgende: minimaal 3 en maximaal 8 bestuursleden. Belangrijk is dat het bestuur altijd bestaat uit een oneven aantal leden.
3. Idealiter is het bestuur een afspiegeling van de wijk, zo spreek je meer bewoners aan met je activiteiten. Ook belangrijk is dat het bestuur gezamenlijk diverse kennis en vaardigheden heeft om goed te besturen. Dat bereik je door bestuursleden met verschillende kennis en vaardigheden te zoeken. We geven het bestuur de vrijheid om selectie van de leden zelf in te vullen, maar vragen na vier jaar om te evalueren of het bestuur aan vernieuwing toe is.
4. Het bestuur streeft naar 'toegankelijkheid': het draagt zorg voor een duidelijke communicatie en eerlijke regels over hoe geïnteresseerde inwoners tot het bestuur kunnen toetreden.

Nota bene

1. Voor subsidieaanvragen gelden de regels van de Amstelveense Subsidie Verordening (ASV).
2. Als er geen bewonersgroep is, dan beheert de welzijnsorganisatie het activiteitenbudget.
3. Individuele bewoners vragen geld voor hun buurt- of wijkinitiatief bij een bewonersgroep of Participe.
4. Hardheidsclausule: het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager afwijken van de regels in deze bijlage, indien het toepassen van de regels zou leiden tot onredelijke gevolgen.

Bijlage 4 – Format wijkplan + toelichting

Wijk:

Wijkplan Versterken sociale basis 2020/2021

Datum:

Wie

Doel Versterken sociale basis

Waardering

Cijfers

Kansen

Knelpunten

Te doen

Wie doet wat?

Resultaat

Geld

Communicatie *(Denk ook aan een website in het Nederlands en Engels.)*

Bijlage

Toelichting bij het invullen van het wijkplan

Wie	Wie zijn betrokken bij het opstellen van dit wijkplan? Betrokken bewoners en organisaties in de wijk komen samen om de agenda voor de wijk in 2021 te maken in opdracht van de bewonersinitiatiefgroep of de welzijnsorganisatie.
Doel	Het doel van het wijkplan is het versterken van de sociale basis in de wijk. Korte definitie van 'sociale basis': bewoners en voorzieningen vormen samen de basis voor een leefbare wijk. De gemeente beschrijft in haar nota sociaal domein wat er nodig is voor een sterke sociale basis. Het wijkplan draagt bij aan: 1. Sterke wijken Inwoners zijn goed in staat zelf problemen op te lossen maar doen soms een beroep op anderen. Daarvoor zijn sterke sociale verbanden en goede voorzieningen in de directe leefomgeving nodig. Jeugd en jongeren zijn ook onderdeel van de samenleving. 2. Beter bereiken van inwoners die hulp nodig hebben Inwoners die hulp en ondersteuning nodig hebben beter en tijdig bereiken door (vroeg)signalering en bevorderen van de bekendheid van voorzieningen bijvoorbeeld via huisartsen. 3. Goede en gelijkwaardige samenwerking met partijen in de wijk Om goed aan te kunnen sluiten bij de behoeften van bewoners en om de steun, zorg en hulp die nodig is, te bieden is samenwerking tussen alle betrokkenen, zoals mantelzorgers, vrijwilligers, hulpverleners en partnerorganisaties, in het sociaal domein noodzakelijk.
Waardering	Hoe waardeer je de sociale basis van de wijk? Dit kan aan de hand van een gezamenlijke analyse van cijfers en ervaringen: sterk, los zand, zwak of nog anders?
Cijfers	https://www.buurtintegratie.nl/dashboard https://www.amstelveen.nl/in-amstelveen/publicatie/feiten-en-cijfers Aantal bewoners-leeftijdsopbouw-bevolkingsprognose-bevolking naar nationaliteit-type huishouden-aantal bewoners met bijstandsuitkering of alleen AOW-aantal bewoners met een indicatie Wmo en/of 2^e lijn.
Kansen	Waar ligt de kracht in de wijk?
Knelpunten	Wat zijn de sociaal-maatschappelijke problemen in een buurt of wijk waar welzijn in samenwerking met zorg op acteert?
Te doen	Wat gaan we in grote lijnen doen in 2020/2021 om de sociale basis in de wijk te versterken?
Wie doet wat?	Wat doen we concreet en wat is de rolverdeling tussen bewoners, welzijn, zorg en gemeente?
Resultaat	Wat hebben we bereikt eind 2020/2021?
Geld	Begroting 2020/2021 (verwachte inkomsten en uitgaven)
Communicatie	Waar is het wijkplan, de contactpersonen van de betrokken bewoners en organisaties in de wijk te vinden? Hoe communiceer je met de bewoner van uw wijk?
Bijlage(n)	Bijvoorbeeld activiteitenplan, begroting.

Bijlage 5 – (Grote) ontmoetingscentra en andere ontmoetingslocaties

- De zes (grote) ontmoetingscentra en hun (bouwkundige) staat zijn:
 1. Westwijk: is geheel vernieuwd, we gaan een aanpassing doen waardoor de bovenzaal beter gebruikt kan worden;
 2. De Meent: gaan aanpassen i.v.m. de verbouwing van de scholen aan de Orion;
 3. De Bolder: is recent verbouwd;
 4. Noorddamcentrum: verbouwen/renoveren we;
 5. Alleman: zit in het plan voor het 'Alleman-kwartier' (complete nieuwbouw);
 6. Pluspunt: knappen we op (dat wat nodig is), het college onderzoekt complete nieuwbouw.
- Buurtontmoetingslocaties zijn onder meer (*geen uitputtende lijst*):
 1. Buurtcentrum Villa Randwijck
 2. De Blokhut (bij Openluchttheater Elsrijk) en het Huis van de wijk Elsrijk
 3. MOC/Buurtkamer MOC KKP
 4. Ateliers 2005 (in ontwikkeling in KKP)
 5. Ontmoetingsplaatsen Stadshart (in ontwikkeling)
 6. Dorpshuis De Nesse
 7. Restaurant de Olmen (Groenelaan)
 8. Buurtrestaurant Bij Klaasje (Bankras)
 9. Buurthuiskamers in flats (vb: Kostverloren)
 10. P60
 11. De JOP (Jongeren OntmoetingsPlaats) voor jongeren aan de Zetterij en bij het raadhuis
 12. De skatebaan in Bankras
 13. De koffi corner in de lokale supermarkt
 14. Beweegtuinen in enkele wijken van Amstelveen